

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 25Co/9/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8220200261
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 12. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marian Hoffmann, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8220200261.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariana Hoffmanna, PhD. a členov senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Eduarda Valenčina v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XX, XXX XX C., právne zastúpená advokátom: JUDr. Svätoslav Vaško, so sídlom Baštová 5/A, 085 01 Bardejov, proti žalovaným: 1/ A. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXX, XXX XX E.; 2/ A. F. G., E. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. I. XXXX/XX, XXX XX J.; 3/ K. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. K. X, XXX XX J., všetci traja právne zastúpení advokátom: JUDr. Kišelač, s.r.o. so sídlom Weberova 8, 080 01 Prešov, IČO: 53 916 425, zastúpená konateľom JUDr. Lukášom Kišelačom; 4/ ČSOB Poist'ovňa, a.s., so sídlom Žižkova 11, 811 02 Bratislava, IČO: 31 325 416, právne zastúpená Advokátskou kanceláriou: MGA IURIS s.r.o., so sídlom Cukrová 14, 811 08 Bratislava, o zaplatenie nemajetkovej ujmy žalovanou 4/ v prospech žalovaných 1/ - 3/, právoplatne im priznanej rozsudkom Okresného súdu Bardejov č. k. 2 C 71/2010-191 z 28.09.2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 6 Co 262/2016-222 z 19.12.2017, o odvolaní žalobkyne a žalovaných 1/-3/ proti rozsudku Okresného súdu Bardejov, č.k. 9C/8/2020-136 z 30.06.2021 takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. V záhlaví tohto rozhodnutia identifikovaným rozsudkom súd prvej inštancie (ďalej aj „okresný súd“) I. výrokom žalobu zamietol a II. súvisiacim výrokom o trovách konania rozhodol tak, že ich žiadnej zo strán nepriznal.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil čl. 46 ods. 1 zákon č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky, § 137 písm. a) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, § 440 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení účinnom ku dňu vzniku poisťovnej udalosti, § 822, § 823 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení účinnom v rozhodnom čase, § 1 ods. 1, § 4 ods. 1, 2, 4, § 11 ods. 4, § 12 ods. 1 písm. a), § 15 ods. 1, 2 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 100 ods. 1, § 101, § 104, § 106 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, § 202 ods. 4, § 212 ods. 1, 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení účinnom ku dňu podania odvolania proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 2C/71/2010 z 28.09.2015, § 255 ods. 1, § 257, § 262 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.

3. Pritom vychádzal zo zistenia, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáha voči žalovanej 4/ (poisťovni), aby titulom PZP jej zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, uhradila za žalobkyňu škodu a to konkrétne nemajetkovú ujmu, žalovaným 1/ - 3/, ktorí ju ako poškodení utrpeli, v dôsledku žalobkyňou pod vplyvom alkoholu zavinennej dopravnej nehody, u žalovanej 4/ v rámci PZP poisteným motorovým vozidlom a to tým, že pri tejto dopravnej nehode došlo k usmrteniu oboch rodičov žalovaných 1/ - 3/ a ktorý nárok na nemajetkovú ujmu bol žalovaným 1/ - 3/ už právoplatne priznaný

(judikovaný) v nimi (rozumej v tomto spore žalovanými 1/ - 3/) iniciovanom spore voči žalobkyni (škodca), ktoré bolo vedené okresným súdom pod sp. zn. 2C/71/2010 v spojení s rozhodnutím krajského súdu sp. zn. 6Co/262/2016 z 19.12.2017 (ďalej tiež aj len „pôvodné konanie“).

4. V súdnej veci nebolo medzi stranami sporu rozporovaným to, že osobné motorové vozilo, prevádzkou ktorého žalobkyňa dopravnú nehodu dňa 01.04.2007 spôsobila, bolo uvedené v poisťovnej zmluve o PZP uzavretej so žalovanou 4/ a teda, že na žalobkyňu sa vzťahovalo poistenie zodpovednosti z tohto PZP a jednako nebolo sporným ani to, že v rámci PZP, povinnosť žalovanej 4/, ako poisťovne nahradíť za poisteného poškodenému škodu na zdraví, spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, zahŕňa aj povinnosť zaplatiť poškodenému nemajetkovú ujmu.

5. Sporným v konaní ostalo to, (i) či sa žalobkyňa domáha žalovaného nároku voči žalovanej 4/ správne a zákonne formulovaným žalobným petitom a pri správnom „obsadení“ sporových strán a jednako, (ii) či si tento nárok žalobkyňa uplatnila voči žalovanej 4/ (poisťovni) riadne a včas, t.j. tak, aby aj žalovanej 4/ bolo, ako každej strane sporu, garantované základné ústavné právo na spravodlivý súdny proces.

6. V tomto smere dôvodnosť podania žaloby (uplatnenie si nároku riadne a včas) žalobkyňa odôvodňovala v prvom rade odvolávajúc sa na závery vyslovené v rozhodnutí krajského súdu č.k. 6Co/262/2016-222 z 19.12.2017. Krajský súd označeným rozsudkom rozhodoval ako súd odvolací, proti rozsudku okresného súdu č.k. 2C/71/2010-191 z 28.09.2015, ktorým okresný súd vo výrokovej časti priznal žalovaným 1/ - 3/ (v konaní sp. zn. 2C/71/2010 boli žalobcami) voči žalobkyni (v konaní sp. zn. 2C/71/2010 bola žalovanou), nárok na nemajetkovú ujmu spôsobenú im úmrtím oboch rodičov, pri žalobkyňou zavinennej dopravnej nehode, a to žalovaným 1/ a 2/ v sume po 21 000,- Eur a žalovanému 3/ v sume 24 000,- Eur, ďalej okresný súd vo zvyšnej časti žalobu zamietol a napokon posledným výrokom rozsudku rozhodol o trovách konania. V uvedených okolnostiach, okresný súd poznamenal, že aj napriek tomu, že v zmysle cit. § 202 ods. 4 OSP v znení účinnom ku dňu podania odvolania proti uvedenému rozsudku okresného súdu, nebolo prípustným odvolanie len proti dôvodom rozhodnutia, a contrario odvolanie bolo teda prípustným len proti výrokovej časti prvostupňového rozhodnutia, pričom podľa v tomto rozhodnom čase účinného cit. § 212 ods. 1 OSP bol odvolací súd rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný a pritom sa v danej veci nejednalo ani o jednu z možností oslobodzujúcu odvolací súd od tejto viazanosti podľa cit. § 212 ods. 2 OSP, krajský súd napriek tomu, že okresný súd rozsudkom č. k. 2C/71/2010-191 z 28.09.2015 výrokom nerozhodoval o vedľajšom účastníctve žalovanej 4/ (poisťovne) v tomto pôvodnom spore a ani o jej povinnosti plniť nemajetkovú ujmu za žalobkyňu (škodcu), ktoré otázky tak, podľa okresného súdu ani nemohli byť predmetom odvolacieho prieskumu, sa predsa len týmito otázkami krajský súd zaoberal, pričom konštatoval, že žalovanej 4/, ktorá odmietla vstúpiť do konania okresného súdu sp. zn. 2C/71/2010 ako vedľajší účastník, nepochybne svedčal naliehavý právny záujem na výsledku tohto sporu a teda ak žalovaná 4/ chcela proti uplatnenému nároku na náhradu nemajetkovej ujmy uplatniť prostriedky procesnej obrany (napr. premlčanie a iné) mala do tohto konania okresného súdu ako vedľajší účastník vstúpiť s tým, že krajský súd súčasne judikoval, že ak osoba zodpovedná za škodu spôsobenú pri dopravnej nehode bola súdnym rozhodnutím zaviazaná k jej náhrade voči poškodenému, tak momentom právoplatnosti tohto rozhodnutia je táto osoba „... plne opodstatnená...“ a môže požadovať splnenie tohto svojho dlhu poisťovňou titulom PZP a to či už cestou dobrovoľného plnenia alebo cestou súdu. Uvedené závery krajského súdu, ktorými podľa okresného súdu boli do značnej miery neprijateľne „prejudikované“ (predurčené) závery rozhodnutia okresného súdu v tomto súdnom konaní, bez ohľadu na právomoc okresného súdu rozhodnúť v tejto veci podľa zákona a Ústavy SR a nie podľa judikátu v predmetovo inej veci, tak pochopila aj žalobkyňa a žalovaní 1/ - 3/, ktorí uvedené závery krajského súdu uchopili ako nemennú a danú konštantu a jasný záver, a ako takých sa ich v tomto konaní aj argumentačne dovolávajú.

7. Vzhľadom na uvedené, však podľa okresného súdu uvedené konštatovania krajského súdu, s ohľadom na rozsah a obsah ním posudzovaného odvolania v interakcii na výrokovú časť odvolaním napadnutého rozhodnutia okresného súdu v pôvodnom konaní, môžu byť v tomto súdnom konaní vzhľadom na jeho predmet, ponímané nanajvýš iba ako „odporúčania“ a nie ako konštatovania predurčujúce (determinujúce) a zväzujúce rozhodovanie okresného súdu v tejto konkrétnej veci, tak ako to dôvodia aj žalobkyňa a aj žalovaní 1/ - 3/. Abstrahujúc (odmysliac si) tak závery o tom, čo mala či nemala žalovaná 4/ urobiť v skoršom konaní (sp. zn. 2C/71/2010) o náhradu nemajetkovej ujmy, iniciovanom dopravnou nehodou poškodenými žalovanými 1/ - 3/ voči žalobkyni, ktorá pri tejto dopravnej nehode škodu spôsobila, si z týchto záverov krajského súdu možno osvojiť iba ak „odporúčanie“ pre, za

škodu zodpovednú žalobkyňu, o „možnosti“ domáhať sa žalobou voči žalovanej 4/ (poisťovni), titulom PZP, nároku na zaplatenie (preplatenie) škody a teda aj nemajetkovej ujmy spôsobenej poškodeným (žalovaným 1/ - 3/), za ktorú škodu (ujmu) je žalobkyňa v zmysle právoplatného rozsudku vo veci sp. zn. 2C/71/2010 nepochybne zodpovedná. Uvedené „odporúčanie“ krajského súdu však automaticky neznamená, že žalobkyňa by mala byť bez ďalšieho, v tomto konaní aj úspešnou tak, ako to požala žalobkyňa a aj žalovaní 1/ - 3/. Žalobkyňa uvedené „odporúčanie“ krajského súdu napokon aj využila a podala žalobu, iniciujúc toto konanie a na okresnom súde bolo, aby vzhľadom na okolnosti veci nezávisle posúdil, jednako či tento žalobkyňou uplatnený nárok je alebo nie je dôvodným a jednako či bol tento nárok, hoc aj by bol dôvodným, uplatnený voči žalovanej 4/ (poisťovni) riadne a včas.

8. Pokiaľ ide o dôvodnosť žalobou žalobkyne uplatneného nároku na zaplatenie nemajetkovej ujmy právoplatne už v prospech žalovaných 1/ - 3/ voči žalobkyňi judikovaného súdnym rozhodnutím zo skoršieho konania sp. zn. 2C/71/2010, v tomto smere ani okresný súd konajúci v danej veci nemal žiadne pochybnosti o tom, že tento nárok je dôvodným a to tak z hľadiska jeho právneho základu, ako aj z hľadiska jeho charakteru. Pokiaľ ide totižto o jeho právny základ, tak okresný súd už aj úvodom podotkol, že v tomto konaní nebolo sporným, že žalobkyňa v čase vzniku poisťovnej udalosti (dopravnej nehody 01.04.2007) nepochybne mala u žalovanej 4/ poistenú svoju zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla označeného v poisťovnej zmluve, ktorého prevádzkou dopravnú nehodu žalobkyňa napokon aj spôsobila a teda titulom tohto PZP sa žalobkyňa na právnom základe vyjadrenom v cit. § 4 ods. 4 zákona o PZP, má právo voči žalovanej 4/ (poisťovni) domáhať, aby žalovaná 4/ za žalobkyňu zaplatila poškodeným škodu, za ktorú je žalobkyňa zodpovedná. Tento žalobkyňou žalobou uplatnený nárok je dôvodným aj pokiaľ ide o jeho charakter, pretože, ako už aj bolo v tomto rozhodnutí konštatované titulom PZP, je poisťovňa podľa cit. § 4 ods. 2 písm. a) zákona o PZP povinná za škodcu zaplatiť poškodenému aj škodu na zdraví, ktorou sa v materiálnom slova zmysle rozumie aj škoda (ujma) nemajetková, tak ako je tomu aj v tomto prípade.

9. Čo do uvedených parametrov, teda okresný súd považoval žalobou žalobkyne uplatnený nárok voči žalovanej 4/ (poisťovni) za dôvodný, avšak bolo nutné zaoberať sa ešte otázkou, či tento nárok, hoc aj je dôvodný, či teda tento nárok bol voči žalovanej 4/ uplatnený riadne a včas, pretože ako to vyplýva aj zo znenia návrhu cit. § 4 ods. 2 zákona o PZP a aj z § 15 ods. 1 zákona o PZP, poistený (v danom prípade žalobkyňa) má právo, aby v rámci PZP poisťovateľ (čo je poisťovňa, v danom prípade žalovaná 4/) nahradil za neho poškodenému cit. „... uplatnené preukázané nároky ...“. Inými slovami, ak dôjde k poisťovnej udalosti a škodca by mal voči poisťovni titulom PZP nárok na nahradenie škody za ktorú zodpovedá, tak poisťovňa je k takémuto plneniu povinná nie automaticky, ale je povinná takéto plnenie za škodcu poškodenému nahradiť iba ak, bol tento nárok u poisťovne či už samotným škodcom (§ 4 ods. 4 zákona o PZP) alebo priamo poškodeným (§ 15 ods. 1 zákona o PZP), riadne a včas uplatnený a súčasne (kumulatívne) aj preukázaný. A z uvedeného dôvodu, ak si dopravnou nehodou poškodení žalovaní 1/ - 3/, titulom PZP žalobkyne, priamo u žalovanej 4/ (poisťovňa) uplatnili nárok na náhradu (preplatenie) im, nimi vynaložených nákladov za pohreb pri dopravnej nehode zomrelých ich rodičov a tento nárok bol nie len uplatnený, ale bol aj preukázaný napr. faktúrami a pod., tak žalovaná 4/ titulom svojej zákonnej povinnosti im toto plnenie aj poskytla, čo bolo napokon v konaní taktiež preukázané listinnými dôkazmi, pretože, ako už bolo uvedené tento nárok z PZP bol u žalovanej 4/ nie len uplatnený, ale bol aj preukázaný faktúrami, t.j. tento nárok bol riadne uplatnený a žalovaná 4/ musela plniť, čo aj plnila.

10. Nemajetková ujma o náhradu ktorej sa podanou žalobou žalobkyňa v tomto konaní domáha, však už zo svojej podstaty nie je ľahko merateľnou či preukázanou, napr. faktúrami či bločkami a pod., tak ako je tomu pri škode majetkovej, pretože nemajetková ujma sa „odohráva“, resp. odzrkadľuje na pozadí ujmy majetkovej a to na psychike a v duševnej rovine poškodeného a častokrát je táto ujma vyššou ako ujma majetková, pričom jej sumu môže a je oprávnený ustáliť svojim právoplatným rozhodnutím súd, samozrejme za predpokladu, aj keď je to výnimočné, ak by jej výška nebola medzi poškodeným a poisťovňou spornou, tak by mohla byť suma nemajetkovej ujmy teoreticky ustálená aj ich dohodou. Inými slovami, aj v tomto prípade, aby si či už žalobkyňa, ako za nemajetkovú ujmu osoba zodpovedná alebo priamo poškodení žalovaní 1/ - 3/, mohli túto nemajetkovú ujmu uplatniť k náhrade u žalovanej 4/ (poisťovne), musela byť najsamprv suma, resp. výška tejto nemajetkovej ujmy nie len uplatnená, ale aj ustálená, t.j. preukázaná rozhodnutím súdu, keďže v tomto konaní nebolo preukázaným, žeby sa jej náhrady označené subjekty domáhali u žalovanej 4/ ešte predtým, ako sa jej priznania a teda ustálenia začali domáhať poškodení žalovaní 1/ - 3/ podanou žalobou v konaní

vedenom okresným súdom pod sp. zn. 2C/71/2010, t.j. v pôvodnom konaní. Inými slovami, pred podaním žaloby v súdnom konaní sp. zn. 2C/71/2010 nebol ani žalobkyni a ani poškodeným žalovaným 1/ - 3/ známy postoj žalovanej 4/ k sume tejto nemajetkovej ujmy, pretože si ju k náhrade u žalovanej 4/ riadne neuplatnili a tento postoj žalovanej 4/ nebol a nie je známym ani po rozhodnutí súdu vo veci sp. zn. 2C/71/2010, pretože žalovaná 4/ nebola stranou sporu v tomto označenom súdnom konaní, v ktorom tak ani nemohla voči sume tohto uplatneného nároku uplatňovať prostriedky svojej procesnej obrany. Ešte inými slovami, v tomto súdnom konaní sa voči žalovanej 4/ uplatňuje nárok na zaplatenie nemajetkovej ujmy, avšak žalovaná 4/, aj napriek tomu, že v zmysle PZP by ju mala v končenom dôsledku za žalobkyňu (pôvodcu škody) poškodeným zaplatiť, nebola zainteresovaná v pôvodnom súdnom spore, aby mohla participovať na ustálení sumy tejto nemajetkovej ujmy uplatnením svojich prostriedkov procesnej obrany, čím podľa okresného súdu došlo na strane žalovanej 4/ k opomenutiu jej práva na spravodlivé súdne konanie, zhmotneného v jej práve vyjadriť sa k sume nároku o zaplatenie (plnenie) ktorého je už v tomto konaní žalovanou, t.j. tento nárok nebol voči žalovanej 4/ riadne uplatnený a preukázaný. V tomto súdnom konaní sa totižto od žalovanej 4/ žiada už iba zaplatenie finančného nároku, ktorého suma už bola právoplatne ustálená iným súdnym rozhodnutím, závery ktorého však okresný súd už v tomto konaní nie je oprávnený revidovať či pozmeňovať a žalovanú 4/ by mal už len zaviazat' k úhrade finančného nároku, na ustálení sumy ktorého, resp. včasnosti uplatnenia ktorého, však žalovaná 4/ neparticipovala. Žalovaná 4/ nielenže nemala možnosť sama bezprostredne uplatniť svoje práva v spravodlivom pôvodnom súdnom konaní o ustaľovaní sumy nemajetkovej ujmy, ale túto možnosť nemala ani sprostredkované skrz napr. ňou škodcovi ako poistenému (v tomto konaní žalobkyni, ktorá bola v pôvodnom konaní žalovanou) ustanoveného právneho zástupcu, skrz ktorého by žalovaná 4/ súdu v pôvodnom konaní „tlmočila“ svoje stanovisko k dôvodnosti a výške sumy nemajetkovej ujmy, resp. skrz ktorého by mohla žalovaná 4/ v pôvodnom konaní uplatňovať svoje procesné práva, keďže v rozhodnom čase vzniku poisťovnej udalosti účinné znenie cit. § 11 ods. 4 zákona o PZP dokonca nie že poisťovní dávalo možnosť, ale ukladalo jej dokonca zákonnú povinnosť (imperatív) ustanoviť poistenému na jeho písomnú žiadosť právneho zástupcu v súdnom konaní o náhradu škody z PZP, ktorý imperatív je aj plne pochopiteľným vzhľadom na povinnosť poisťovne titulom PZP plniť škodu za poisteného, preto už zákonodarca majúci toto na zreteli, umožnil citovaným zákonným ustanovením poisťovní, aby sa aspoň skrz ňou poistenému ustanoveného právneho zástupcu, v prípadoch ak nebude v spore o náhradu škody z PZP poisťovňa priamo žalovanou (čo poisťovňa nemôže ovplyvniť, pretože pánom sporu je žalobca a nie poisťovňa, ktorá je v týchto súdnych sporoch žalovanou), aby sa teda mohla „spolupodieľať“ na ustálení dôvodnosti a výšky škody, t.j. aby mohla uplatňovať svoje procesné práva [napokon aj v tomto konaní uplatnený nárok aj na náhradu trov pôvodného konania voči žalovanej 4/ mohol byť iný, keby v pôvodnom konaní mala žalovaná (v tomto konaní žalobkyňa) žalovanou 4/ ustanoveného právneho zástupcu, pozn. súdu]. V danom prípade však v pôvodnom súdnom konaní poistená žalovaná, ktorá je v tomto konaní žalobkyňou, toto právo nevyužila a žalovanú 4/ o ustanovenie jej právneho zástupcu písomne nepožiadala. Vzhľadom na uvedené tak žalovaná 4/ nemohla v pôvodnom konaní uplatniť svoje procesné práva pri kreovaní nároku, ktorý sa od nej teraz žiada uhradiť. Na uvedených záveroch, že žalovanej 4/ nebol v pôvodnom konaní zaistený spravodlivý súdny proces, podľa okresného súdu, nič nemení ani skutočnosť, že žalovaná 4/ nevstúpila, resp. odmietla vstúpiť ako vedľajší účastník na strane žalovanej (pôvodcu škody) do súdneho konania sp. zn. 2C/71/2010 (pôvodné konanie), v ktorom sa ustaľovala suma tejto nemajetkovej ujmy, a to bez ohľadu na dôvody ktoré ju v tom čase k tomuto rozhodnutiu viedli, pretože jednako nikoho (okrem ak nie je žalovaným), nie je možné nútiť do sporu vstúpiť a jednako je pochopiteľným, že žalovaná 4/ nemusela mať ani naliehavý právny záujem na výsledku tohto sporu, aby chránila záujmy v pôvodnom konaní žalovanej (pôvodcu škody), pretože žalovaná (pôvodca škody) bola v súdnom konaní sp. zn. 2C/71/2010 „jediným“ subjektom voči ktorému bol tento nárok riadne uplatnený a teda v konečnom dôsledku mohlo byť žalovanej 4/ „jedno“ k náhrade akej sumy bude žalovaná, ako pôvodca škody zaviazaná, pretože, ako už bolo uvedené voči žalovanej 4/ v súdnom konaní sp. zn. 2C/71/2010 tento nárok legitímne uplatnený nebol a aj keby bola žalovaná 4/ iba vedľajším účastníkom, tak rozsudok vo veci by ju ako vedľajšieho účastníka aj tak nezaväzoval, no a napokon, keďže v pôvodnom konaní žalovaná ako škodca škodu spôsobila pod vplyvom alkoholu, tak žalovaná 4/ by v zmysle cit. § 12 ods. 1 písm. a) zákona o PZP, mala aj tak voči nej právo regresnej náhrady (ktoré žalovaná 4/ uplatnila aj v tomto konaní), takže aj z tohto uhla pohľadu je tak pochopiteľný dôvod žalovanej 4/ do pôvodného konania ako vedľajší účastník konania nevstupovať. Uvedené by sa však zmenilo, ak by poškodení 1/ - 3/ ako žalobcovia a páni sporu, popri pôvodcovi škody (v tomto konaní žalobkyňa), v súdnom spore sp. zn. 2C/71/2010 o náhradu tejto nemajetkovej ujmy zažalovali okrem škodcu aj žalovanú 4/ (poisťovňu), ktorá by sa tak bez ohľadu na svoj nesúhlas, ktorý by bol v tomto prípade irelevantným, stala a musela stať stranou sporu, čo sa však v danom prípade nestalo,

aj napriek tomu, že žalovaní 1/ - 3/, ktorí v pôvodnom konaní mali dispozičné právo so žalobou, boli kvalifikovane právne zastúpení.

11. Vzhľadom na uvedené, mal tak okresný súd za to, že na to, aby žalovaná 4/ (poisťovňa) mohla byť titulom PZP legitímne zaviazaná k úhrade nemajetkovej ujmy poškodeným namiesto pôvodcu tejto ujmy, mal byť tento nárok voči poisťovni (žalovaná 4/), ako voči „žalovanej“ riadne uplatnený už v súdnom konaní vedenom pod sp. zn. 2C/71/2010, v rámci ktorého bol posudzovaný tento nárok z hľadiska včasnosti, ako aj sumy tejto uplatnenej náhrady tak, aby sa žalovaná 4/ mala možnosť v rámci procesnej obrany „žalovaného“, t.j. k tejto náhrade povinného subjektu, k týmto okolnostiam riadne vyjadriť, čo sa však v danom prípade nestalo a to aj napriek tomu, že jednako poškodení žalovaní 1/ - 3/ (v konaní sp. zn. 2C/71/2010 boli žalobcami), ktorí žalobou iniciovali konanie sp. zn. 2C/71/2010 boli od počiatku kvalifikovane právne zastúpení a jednako aj napriek tomu, že už aj v čase prebiehajúceho súdneho sporu sp. zn. 2C/71/2010 bola známa judikatúra o tom, že pasívna vecná legitímácia v spore o náhradu škody z PZP svedčí titulom tzv. nepravnej solidarity popri škodcovi aj poisťovni (v danom prípade žalovaná 4/) s tým, že v rozsahu poskytnutia plnenia nemajetkovej ujmy poškodenému jedným z nich by zanikol záväzok druhého povinného subjektu. V tomto smere podľa okresného súdu neobstojí ani argumentácia, že v čase sporu sp. zn. 2C/71/2010, nebola ešte ustálenou judikatúra súdov v oblasti povinnosti poisťovne titulom PZP nahradiť namiesto škodcu poškodenému aj nemajetkovú ujmu, pretože jednako, ako to uviedol aj Ústavný súd SR (I. ÚS 310/2019 z 20.08.2019) aj neskôr formulovaný právny názor sa aplikuje do minulosti retrospektívne a nie retroaktívne, z dôvodu že súd právo netvorí, ale ho iba nachádza, preto je neprípustným, aby ani na právne vzťahy z minulosti boli aplikované mylné právne názory, takže ak by bola v spore sp. zn. 2C/71/2010 ako žalovaná označená aj poisťovňa (žalovaná 4/), súd by sa už v tomto pôvodnom spore musel vysporiadať s jej pasívnou vecnou legitímáciou, ktorého záver by bol preskúmateľným vyššou súdnou inštanciou s prípadným uplatnením nároku na náhradu škody nesprávnym úradným rozhodnutím skrz prizmu neskorších retrospektívne aplikovaných nových právnych názorov a jednako už v roku 2013 bol známy rozsudok SD EÚ sp. zn. C 22/12 z 24.10.2013 vo veci Haasová, ktorým žalobkyňa, ako aj žalovaní 1/ - 3/ argumentujú aj v tomto konaní, pričom vo veci sp. zn. 2C/71/2010 bolo rozhodnuté okresným súdom až 28.09.2015 a krajským súdom 19.12.2017, takže žalobcovia mohli kedykoľvek počas súdneho konania sp. zn. 2C/71/2010 navrhnúť rozšírenie žaloby na náhradu nemajetkovej ujmy aj voči poisťovni (žalovaná 4/), čo sa však nestalo.

12. Namiesto toho, sa žalobkyňa, ako pôvodca škody domáha podanou žalobou voči žalovanej 4/ (poisťovni), ktorú žalobu žalobkyňa zafinovala ako „žalobu v prospech tretieho“ a to v prospech poškodených žalovaných 1/ - 3/, zaplatať už v inom súdnom konaní právoplatne ustáleného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy a to tak, aby žalovaná 4/ túto ujmu, k zaplatať ktorej bola žalobkyňa právoplatne zaviazaná rozsudkom sp. zn. 2C/71/2010 z 28.09.2015, zaplatila poškodeným žalovaným 1/ - 3/ namiesto žalobkyne, čím by žalovaná 4/ zbavila žalobkyňu tohto záväzku voči poškodeným žalovaným 1/ - 3/. Keďže tzv. „žaloba v prospech tretieho“ je procesnou novotou a v tomto smere ešte nie je rozvinutá ani judikatúra súdov, keďže tento typ žaloby nie je upravený a legislatívne regulovaný ani civilným procesným kódexom, okresný súd vychádzajúc z prvých rozhodnutí (lastovičiek) naznačujúcich možnosť využitia tohto inštitútu, ako legitímneho nástroja na ochranu práv žalobcu a tretej osoby (subjektu) vyvodil (abstrahoval), že tento typ žaloby by aplikáciou analógie legis prichádzal do úvahy jednako v prípadoch (i) kde by poškodený v pozícii žalobcu, nemal k dispozícii iný právom regulovaný nástroj ochrany jednako voči nečinnosti (pasívite) poškodenej tretej osoby a jednako voči nečinnosti k plneniu povinnej poisťovne - žalovanej (Najvyšší súd SR sp. zn. 8 Cdo 100/2017 z 29.11.2018 - poškodený, ktorému bolo odcudzené ešte ním nesplatené vozidlo sa žalobou proti poisťovni domáhal namiesto seba zaplatať plnenia v prospech poškodenej leasingovej spoločnosti, ktorá bola vlastníkom odcudzeného vozidla a ktorá bola nečinnou domáhať sa sama tohto nároku voči poisťovni), a tiež v prípadoch (ii) kde by jeden súdny spor mohol v sebe kumulovať viac súdnych sporov týkajúcich sa tej istej veci, t.j. v prípadoch kde by takáto žaloba napomohla kumulácii viacerých súdnych sporov do jedného súdneho sporu, čím by sa eliminovalo drobenie, resp. násobenie viacerých súdnych sporov (viď. žalobkyňou predložený odborný článok z Bulletinu slovenskej advokácie č. 1 - 2/2020). Inými slovami, okresný súd mal za to, že aj napriek tomu, že inštitút tzv. „žaloby v prospech tretieho“ je síce novým, avšak životom vyžiadaným inštitútom, teda aj napriek tomu, že tento inštitút nie je právne regulovaný, tak v podmienkach aktuálnych spoločenských vzťahov s využitím analógie iuris, je tento inštitút podľa okresného súdu prípustným a vzhľadom na ad hoc okolnosti tej ktorej veci je aj aplikovateľným. Tak ako bolo uvedené doterajšia skromná súdna rozhodovacia prax vymedzila zatiaľ dva predpoklady

jej uplatnenia a to je (i) neexistencia žiadneho iného právneho prostriedku zjednania nápravy a (ii) kumulácia viacerých súdnych sporov do jedného.

13. V danom prípade sa však podľa okresného súdu nejedná ani o jeden z uvedených prípadov, pretože v danom prípade je žalobkyňou zo žiadneho uhla pohľadu nie osoba poškodená, ale je ňou pôvodca škody, ktorá sa mohla potom, ako by uhradila poškodeným nemajetkovú ujmu samostatnou žalobou domáhať voči žalovanej 4/ (poisťovni) na zaplatenie tohto nároku (čo samozrejme žalobkyňa neučinila, súc si pravdepodobne vedomá regresného nároku poisťovne voči nej, keďže dopravnú nehodu spôsobila pod vplyvom alkoholu) a aj poškodení žalovaní 1/ - 3/ mohli o náhradu tejto ujmy žalovanú 4/ (poisťovňu) žalovať už v pôvodnom konaní sp. zn. 2C/71/2010, čo však neučinili a v tomto pôvodnom súdnom konaní žalovaná (v tomto konaní je žalobkyňou) ani v súlade so zákonom nepožiadala poisťovňu (žalovanú 4/) o ustanovenie jej právneho zástupcu. Inými slovami, žaloba v prospech tretieho by mala slúžiť na „zaplátanie“ medzery v zákone pri neexistencii iného účinného prostriedku ochrany a nie na „zaplátanie“ zanedbaných povinností resp. možností sporových strán v iných súdnych konaniach a taktiež v jej dôsledku by sa súdne spory mali koncentrovať a nie drobiť, tak ako je tomu v tomto prípade, keďže jednako žalobkyňa sa podanou žalobou a aj žalovaní 1/ - 3/ v prospech ktorých bola táto žaloba podaná, sa ňou snažia obísť existujúce a im zákonom priznané prostriedky obrany, ktorými sa mali a mohli legitímne domáhať od žalovanej 4/ svojho nároku na náhradu nemajetkovej ujmy a tým sa snažia „zaplátať“ svoje procesné pochybenia z pôvodného súdneho sporu a jednako v tomto súdnom spore uplatnený nárok mohol a mal byť komplexne vyriešený už v súdnom spore sp. zn. 2C/71/2010 (koncentrácia sporov).

14. Poukazujúc na uvedené, okresný súd z dôvodu, že žalobou uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nebol voči žalovanej 4/ uplatnený riadne, t.j. tak aby sa k jeho podstate mala možnosť vyjadriť v spravodlivom procese, ktorý nedostatok nie je podľa okresného súdu možné dodatočne konvalidovať ani inštitútom tzv. „žaloby v prospech tretieho“, žalobu žalobkyne, ktorou sa v podstate domáhala voči žalovanej 4/ iba akéhosi výkonu („exekúcie“) právoplatného rozsudku sp. zn. 2C/71/2010 z 28.09.2015, zamietol s tým, že poškodení žalovaní 1/ - 3/ majú voči žalobkyne (pôvodca škody) exekučný titul v právoplatnom a vykonateľnom rozsudku sp. zn. 2C/71/2010 z 28.09.2015, takže v už nimi začatých exekučných konaniach sa majú možnosť domôcť zaplatenia im právoplatne priznanej nemajetkovej ujmy, keďže žalobkyňa je v produktívnom veku, je zamestnaná (pracuje v Českej republike, aj keď súdna exekútorka to doposiaľ podľa zoznamu ňou vykonaných procesných úkonov k 30.06.2021 v exekučných konaniach nezistila) a svoju podližnosť voči žalovaným 1/ - 3/ tak môže splácať buď zo svojho príjmu, prípadne jednorazovo z úveru pod..

15. Napokon pokiaľ ide o námietku premlčania v danom prípade je nutné rozlišovať, či sa jedná o nárok na zaplatenie škody (aj nemajetkovej ujmy) alebo o nárok na poskytnutie plnenia z poistenia a to z dôvodu jednako rôznej dĺžky premlčacích dôb pri týchto dvoch nárokoch, ako aj z dôvodu rôznych počiatkov ich plynutia. Kým pri nároku na náhradu škody sa tento nárok podľa cit. § 106 ods. 1 a 2 OZ premlčuje v objektívnej (3 alebo 10 rokov pri úmyselne spôsobenej škode) a subjektívnej (2 roky) premlčacej dobe, ktoré v prípade subjektívnej doby plynú odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá a v prípade objektívnej doby, ktorá plynie odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví, pri ktorej sa uplatňuje iba subjektívna premlčacia doba. Tak pri nároku na plnenie z poistenia sa uplatňuje všeobecná trojročná premlčacia doba, ktorá podľa cit. § 104 OZ začína plynúť za rok po poistnej udalosti. V danom prípade, ako už bolo uvedené si žalobkyňa podanou žalobou uplatnila voči žalovanej 4/ (poisťovňa) nárok na plnenie z poistenia titulom nemajetkovej ujmy, t.j. na plnenie z PZP a teda, keďže k poistnej udalosti došlo 01.04.2007, tak od 01.04.2008, čo je rok po poistnej udalosti, by tak trojročná premlčacia doba na uplatnenie si tohto nároku uplynula 01.04.2011, takže z tohto pohľadu, by tak nárok z poistenia uplatnený v tomto konaní žalobou podanou 10.02.2020 bol premlčaný, avšak premlčaný by nebol, keby si tento nárok z PZP žalobkyne (pôvodca škody), žalovaní 1/ - 3/, tak ako už bolo uvedené uplatnili aj voči žalovanej 4/ (poisťovni) už v pôvodnom konaní, ktoré bolo začaté žalobou podanou 30.03.2010. Aj z uvedeného dôvodu sa tak javí do kontextu veci nezapadajúcou pripomienka žalobkyne a žalovaných 1/ - 3/, podľa ktorej ak žalovaná 4/ chcela namietat premlčanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, mala tak učiniť v pôvodnom konaní ako vedľajší účastník, pretože tak ako to bola uviedla aj právna zástupkyňa žalovaného 4/ na pojednávaní, žalovaná 4/ nechcela v pôvodnom konaní namietat premlčanie žalovanými 1/ - 3/ uplatneného nároku, pretože ten v tom čase pôvodného konania ani premlčaný nebol, takže ani toto nebol pre žalovanú 4/ dôvod motivujúci ju k vstupu do pôvodného konania, ako vedľajšieho účastníka, žalovaná 4/ však v tomto konaní namietala premlčanie nároku

z poistenia, uplatneného žalobkyňou v tomto konaní. Napokon aj vďaka tomu, že žalovaní 1/ - 3/ v pôvodnom konaní neuplatnili riadne svoje priame nároky z PZP žalobkyne, ako pôvodcu škody aj voči žalovanej 4/, čo bolo dôvodom na zamietnutie žaloby, nastala patová situácia aj v otázke premlčania, pretože, ako už bolo uvedené nemajetková ujma je nemerateľná a je potrebné ju preukázať, resp. ustáliť, k čomu došlo až právoplatnosťou rozsudku okresného súdu č.k. 2C/71/2010-191 z 28.09.2015, ktorý v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 6Co/262/2016-222 z 19.12.2017 nadobudli právoplatnosť 10.02.2018, teda na prvý pohľad by sa zdalo, že až od tohto dátumu by mala byť žalovaná 4/ povinnou plniť z PZP, ktorého nároku sa žalobkyňa v tomto konaní domáha a teda až od tohto dátumu 10.02.2018 by mala byť počítaná trojročná premlčacia lehota na uplatnenie si práv z poistenia, avšak zákon explicitne v cit. §104 OZ uvádza, že pri právach na plnenie z poistenia začína plynúť premlčacia doba už „za rok po poistnej udalosti“ a nie až od preukázania škody, takže nárok na jej uplatnenie by mal byť uplatnený včas aj keď by jej suma bola ustálená súdnym rozhodnutím až neskôr, t.j. dôležitý a podstatný je okamih jej uplatnenia a nie konečného jej preukázania. Aj uvedená patová situácia zacyklenia sa nároku voči žalovanej 4/ na plnenie z PZP, ktorá nastala v dôsledku nie riadneho nie včasného uplatnenia si tohto nároku tak žalobkyňou ako aj žalovanými 1/ - 3/ voči žalovanej 4/, svedčí o snahe podaním v ad hoc okolnostiach tejto veci „netradičnej“ žaloby obchádzať označenými subjektami uvedené svoje skoršie procesné pochybenia, ktoré však nenastali v dôsledku medzery v zákone, ale v dôsledku konania samotnej žalobkyne a žalovaných 1/ - 3/. Napokon ku krajským súdom v pôvodnom konaní konštatovanej „nekorektnosti“ námietky premlčania možno poukázať na judikatúru Najvyššieho súdu SR napr. vo veciach sp. zn. 5 Cdo 265/2009 zo 17.02.2011; sp. zn. 7 Cdo 226/2016 z 13.12.2017; sp. zn. 7 Cdo 507/2014 z 28.04.2018 a sp. zn. 1 Cdo 85/2017 z 18.10.2018. Podľa Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 41/2012 cit. „... ak žalobca nevhodnou voľbou prostriedku ochrany svojich práv z objektívneho hľadiska vlastným zavinením vytvoril podmienky pre neskoršie úspešné vznesenie námietky premlčania práva žalovaným, uplatnenie námietky premlčania nie je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 OZ“.

16. Okresný súd rozhodol aj o nároku na náhradu trov konania a to podľa cit. § 257 CSP, takže aj keď mala žalovaná 4/ v konaní plný úspech, okresný súd jej voči v konaní neúspešnej žalobkyne nárok na náhradu trov konania nepriznal z dôvodu, že vzhľadom na nie zanedbateľnú sumu žalovaného nároku, od ktorej by bol tento nárok na náhradu trov odvíjaný, by priznanie nároku na ich náhradu voči žalobkyne, už aj tak pre jej nepriaznivú finančnú situáciu mohol mať likvidačné účinky (okresný súd mal za to, že žalobkyňa by si teraz mala radšej plniť svoje záväzky voči žalovaným 1/ - 3/ a nie vynakladať svoje finančné prostriedky na trovy) a jednako aj v tom, že v danom prípade si žalobkyňa svoj nárok uplatňovala prostredníctvom nového, resp. ešte doposiaľ vo svojej podstate nejudikovaného prostriedku ochrany, z ktorého dôvodu je tu vyššia miera neistoty výsledku sporu. Okresný súd poznamenal, že vzhľadom na uvedené konštatovanie 100 % úspechu žalovanej 4/ v spore, ktorému na druhej strane zodpovedá 100% neúspech žalobkyne, by pri aplikácii cit. § 255 CSP v spojení s cit. § 257 CSP mal výrok o trovách konania snáď znieť „Žalovanej 4/ nepriznáva voči žalobkyne nárok na náhradu trov konania“, avšak keďže na strane žalovanej boli aj žalovaní 1/ - 3/, ktorí síce na prvý pohľad boli v konaní na strane úspešnej žalovanej procesnej strany, keďže strana žaloby bola neúspešnou, avšak keďže rozhodnutie vo veci bolo aj napriek uvedenému procesnému postaveniu žalovaných 1/ - 3/, neúspešným aj voči nim, okresný súd vzhľadom na identické okolnosti hodné osobitného zreteľa ako u žalobkyne aj na strane žalovaných 1/ - 3/, rozhodol tak, že žiadnej zo strán nárok na náhradu trov konania nepriznal.

17. Označený rozsudok včas podanými odvolaniami napadla žalobkyňa a žalovaní 1/-3/.

18. Žalobkyňa ho napadla v celosti, a to z dôvodu nesprávnych skutkových zistení a z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP). Mala za to, že žaloba v prospech tretieho uplatnená v tomto konaní má slúžiť na ochranu žalobkyne ako poistenej. Touto žalobou sa domáha zbavenia a odbremenia od plnenia, ktoré má za ňu plniť žalovaná 4/ ako poistovateľ, ktorá od začiatku pristúpila k likvidácii takým spôsobom, že odmietla vstúpiť do súdneho konania vedeného pod sp. zn. 2C/71/2010 ako vedľajší účastník na strane žalovanej (tu ako žalobkyňa) a súčasne odmietla plnenie nemajetkovej ujmy dôvodiac, že PZP ju nekryje. Z uvedeného dôvodu nemôže byť reč o porušení práva na spravodlivý proces vo vzťahu žalovanej 4/ z dôvodu, že nebola účastníkom súdneho konania pod sp. zn. 2C/71/2020, lebo o ňom vedela, mohla a mala možnosť sa ku nemu pripojiť. Podľa názoru odvolateľky sa mal súd zaoberať jedine otázkami, či poistený má právo a právny nárok žiadať, aby poistovňa plnila plnenie za žalovaného a či tu nie sú dôvody na odmietnutie plnenia poistovňou, preto sa súd nemal zaoberať dôvodmi, či poškodení v konaní pod sp. zn. 2C/71/2010 žalovali aj poisteného aj

poisťovňu, resp. prečo žalovali iba poisteného a súčasne nežalovali aj poisťovňu, resp. prečo nežalovali iba poisťovňu. Tým, že poškodení žalovali iba poisteného, využili jednu z možností, ktoré im zákon o PZP umožňuje a uvedené im iba sťažuje prístup k plneniu od poisťovne. Avšak skutočnosť, že vzniklo toto konanie, nemôže zabrániť ochrane poisteného, za ktorého má poisťovňa povinnosť plniť. Žalobkyňa rovnako nesúhlasí so záverom súdu prvej inštancie o premlčaní jej nároku voči žalovanej 4/. Nemajetkovú ujmu treba subsumovať pod pojem škoda, preto v danom prípade začala plynúť premlčacia doba najskôr prvým dňom nasledujúcim po právoplatnom skončení konania pod sp. zn. 2C/71/2010 dňa 10.02.2018, resp. najneskôr uplynutím 15 dní po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody poisťovateľovi v zmysle § 11 ods. 7 zákona o PZP. Žalobkyňa vyzvala žalovanú 4/ písomne dňa 12.02.2018 na plnenie v zmysle týchto právoplatných rozhodnutí v prospech poškodených, teda uplynutím 15 dní po doručení tejto výzvy spolu s rozhodnutiami sa stalo splatným plnenie v prospech poškodených. Pri prijatí právneho názoru, že pri upletení nároku žalobkyne išlo o škodu, by premlčacia doba bola dvojročná subjektívna, pretože o tom, kto za škodu zodpovedá (žalovaná 4/) žalobkyňa vedela, ale o výške sa dozvedela až dátumom právoplatnosti skončenia konania pod sp. zn. 2C/71/2010, t.j. 10.02.2018 a žaloba bola na súde podaná dňa 10.02.2020. Navrhla napadnutý rozsudok zmeniť a jej žalobnému návrhu vyhovieť a priznať jej trovy celého konania.

19. Žalovaní 1/-3/ sa vo svojej odvolacej replike k odvolaniu žalobkyne plne stotožnili s jej názormi prezentovanými v odvolaní. Súhlasili s namietaným nezákonným poskytnutím ochrany práva na spravodlivý proces žalovanej 4/, ktoré viedlo k zamietnutiu žaloby a vzhľadom na preukázané nezákonné nekonanie žalovanej poisťovne vyznelo nielen neutržateľne, ale hlavne krajne nespravodlivo. Jedinou príčinou iniciovania súdneho konania (vedeného na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 9C/8/2020) bolo len chronické odmietanie žalovanej poisťovne splniť si svoju základnú zákonnú a zmluvnú povinnosť voči žalobkyňi. Takisto sa stotožnili s námietkami o tom, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 9C/8/2020 nemal zákonné oprávnenie skúmať a posudzovať okolnosti podania žaloby a vedenia súdneho konania pod sp. zn. 2C/71/2010 a následne vyvodzovať právne závery vedúce k procesnému neúspechu žalobkyne v súdnom konaní vedenom pod sp. zn. 9C/8/2020. Žaloba, o ktorej sa viedlo súdne konanie pod sp. zn. 9C/8/2020 procesne zodpovedala inému hmotnoprávnemu vzťahu, ako bol hmotnoprávny vzťah, ktorému procesne zodpovedala žaloba, o ktorej sa viedlo súdne konanie pod sp. zn. 2C/71/2010. Tak ako namieta odvolateľka, poškodení ako žalobcovia svojim procesným postupom voči škodkyňi ako žalovanej v súdnom konaní vedenom pod sp. zn. 2C/71/2010 absolútne žiadnym spôsobom nemohli ovplyvniť a ani neovplyvnili hmotnoprávne povinnosti poisťovne voči poistenej vyplývajúce z hmotnoprávneho vzťahu medzi poisťovňou a povinne zmluvne poistenou škodkyňou. Práve len splnenia základnej povinnosti žalovanej poisťovne voči poistenej sa domáhala žalobkyňa a výlučne k tomuto sa mala vzťahovať rozhodovacia činnosť súdu v súdnom konaní pod sp. zn. 9C/8/2020, pritom neexistovala žiadna zákonná prekážka brániaca súdu, aby vyhovel žalobe v konaní vedenom pod sp. zn. 9C/8/2020, keďže len takýmto spôsobom by bol súčasne zabezpečený nielen prístup žalovaných k plneniu, ale aj ochrana poistenej žalobkyne, za ktorú mala poisťovňa povinnosť plniť. Rovnako sú zhodného názoru, že právne závery súdu vo vzťahu k údajnému premlčaní nároku žalobkyne ako poistenej voči žalovanej poisťovni predstavovali nesprávne právne posúdenie uvedenej hmotnoprávnej námietky. Navrhli, aby súd vyhovel odvolaniu žalobkyne v celom rozsahu a zmenil rozsudok tak, že žalobe vyhovie v celom rozsahu a zaviazá žalovanú 4/ k náhrade trov konania v rozsahu 100 %, alternatívne, aby zrušil rozsudok a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

20. Žalovaná 4/ vo svojej odvolacej replike k odvolaniu žalobkyne navrhla napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť a uplatniť trovy odvolacieho konania. S odvolaním žalobkyne nesúhlasila, považuje ho za nedôvodné a nie je možné sa súhlasiť ani s jej závermi. Mala za to, na úspešnú žalobu v prospech tretieho je potrebné kumulatívne splnenie nasledovných požiadaviek: a/ objektívny záujem žalobcu na poskytnutí plnenia medzi žalovanými do takej miery, že tým dôjde k zmene jeho postavenia, b/ nemožnosť žalobcu domôcť sa ochrany inými prostriedkami, c/ vyriešenie všetkých vzťahov medzi sporovými stranami súvisiacich s navrhovaným plnením v prospech tretieho. V konaní pod sp. zn. 2C/71/2010 žalovaní 1/-3/ v postavení žalobcov uplatnili voči žalobkyňi v postavení žalovanej nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorá im vznikla zásahom do ich osobnostných práv usmrtením ich rodičov pri dopravnej nehode, za ktorú zodpovedala žalobkyňa. Voči žalovanej 4/ však žalovaní 1/-3/ svoje nároky do dnešného dňa neuplatnili, hoci im v tom nič nebránilo, a teda slobodne prejavili svoju vôľu, aby im vzniknuté nároky v tejto súvislosti uspokojila výlučne žalobkyňa bez ohľadu na to, či ich k tomu viedli iné vnútorné dôvody, alebo nevhodná voľba prostriedkov ochrany ich práv. V súčasnosti sú nároky žalovaných 1/-3/ voči žalovanej 4/ (od 03.04.2010) premlčané a sú to

výlučne žalovaní 1/-3/, ktorí svojim postupom pri uplatňovaní svojich práv spôsobili možnosť žalovanej 4/ účinne namietat' premlčanie ich nárokov voči nej. Žalovaná 4/ nebola účastníkom konania pod sp. zn. 2C/71/2010, v ktorom sa posudzovali podmienky vzniku nárokov žalovaných 1/ - 3/ na náhradu nemajetkovej ujmy a ich výška. Postavenie žalobkyne by aj tak ostalo nezmenené, lebo v prípade plnenia žalovanej 4/ v prospech žalovaných 1/-3/, by žalovanej 4/ vznikol regresný nárok voči žalobkyni, ktorá dopravnú nehodu spôsobila v stave opitosti. K podaniu žaloby v súdnej veci žalobkyňa pristúpila po viac ako 13 rokoch, teda k usporiadaniu vzťahov nepristúpila bezodkladne po tom, ako sa dozvedela o spôsobe uplatnenia nárokov žalovaných 1/-3/, hoci jej v tom nič nebránilo. Žaloba v prospech tretieho tak nie je na mieste. Rovnako je správny záver súdu prvej inštancie o premlčaní v tomto spore uplatneného nároku, lebo ide o právo z poistenia, ktoré sa premlčí v trojročnej premlčacej dobe, ktorá začala plynúť rok od poistnej udalosti.

21. Žalobkyňa sa vo svojej odvolacej duplike stotožnila s názormi, ktoré vo svojej odvolacej replike k jej odvolaniu prezentovali žalovaní 1/-3/, ktorí zdôraznili/zduplikovali dôvody podaného odvolania žalobkyňou a potvrdili dôvodnosť a vecnosť ňou podaného odvolania. Navrhla, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že žalobe vyhovie v celom rozsahu a prizná žalobkyni trovy prvoinštančného aj odvolacieho konania v rozsahu 100 % voči žalovanej 4/.

22. Žalobkyňa sa vo svojej odvolacej duplike, ktorou reagovala na odvoláciu repliku žalovanej 4/ uviedla, že sa nestotožňuje s obsahom jej vyjadrenia a ani s právnou argumentáciou. K otázke premlčania zotrvala na uvedenom v bodoch 19. až 23. odvolania, rovnako v otázke priamej žalovateľnosti poisťovne zotrvala na uvedenom v bodoch 16. a 17. odvolania. Neustála argumentácia toho, že žalovaní 1/-3/ mali v súdnom konaní žalovať priamo poisťovňu a z dôvodu jej nežalovateľnosti došlo k premlčaniu nárokov, je neopodstatnené. K požiadavkám, ktoré by mali byť podľa názoru žalovanej 4/ splnené pre úspech žaloby v prospech tretieho uviedla, že žalovaná 4/ tieto požiadavky iba uviedla, bez toho, aby zdôvodnila, resp. poukázala na to, v čom (v tomto konkrétnom prípade) splnené neboli či už zo strany žalovaných 1/ - 3/, resp. žalobkyne ako poistenej. Zdôraznila, že priama žalovateľnosť poisťovne mala len uľahčiť, ale nie zamedziť vymáhaniu poistného plnenia v prípade, že poškodení vyzývajú poisteného na náhradu škody a poistený následne bude v tejto veci kontaktovať poisťovňu, aby pristúpila k likvidácii poistnej udalosti. Za takej situácie mala poisťovňa automaticky povinnosť vstúpiť na stranu svojho poisteného, pretože ide o subjekt, ktorý má a má mať právny záujem na výsledku konania. Podľa jej názoru musí byť vždy naplnené v prvom rade hmotné právo, v tomto prípade ustanovenie § 4 zákona o PZP (pokiaľ si poistený vo vzťahu k poisťovni splnil svoje povinnosti) a procesné právo musí obsahovať riešenie právneho vzťahu podľa hmotného práva. V opačnom prípade by vo vzťahu k žalobkyni v časti náhrady nemajetkovej ujmy nemalo toto ustanovenie zmysel, a bolo by obsolétym ustanovením. Navrhla, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že žalobe vyhovie v celom rozsahu a prizná jej trovy prvostupňového aj odvolacieho konania v rozsahu 100 % voči žalovanej 4/.

23. Žalovaní 1/-3/ vo svojej odvolacej triplike ku odvolaniu žalobkyne uviedli, že s obsahom podania žalobkyne sa plne stotožňujú a vyjadrujú s ním súhlas, pričom v ostatnom odkazujú na svoje odvolanie zo dňa 15.08.2021 a vyjadrenie k odvolaniu žalobkyne zo dňa 07.09.2021.

24. Žalovaní 1/-3/ ho napadli v I. zamietavom výroku, a to rovnako z dôvodu nesprávnych skutkových zistení, ako aj z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP). Súčasne napadnutý rozsudok považujú za arbitrárny (§ 365 ods. 1 písm. b/ CSP). Namietali, že zamietnutím žaloby došlo k spôsobeniu závažnej majetkovej ujmy na ich strane, keďže nedošlo k zaviazaniu žalovanej 4/ na peňažné plnenie, ktoré bola povinná zo zákona plniť titulom PZP a tým zbaviť žalobkyňu jej záväzkov a uspokojiť judikované pohľadávky. Zamietnutím žaloby tak prišli o reálnu šancu akokoľvek sa dostať k poistnému plneniu, ktoré žalovaná 4/ nezákonne odmietla plniť, pričom nie je možné prehliadnuť, že od počiatku súhlasili so žalobou, čo však nebolo zohľadnené súdom v meritórnom rozhodnutí. Súdu prvej inštancie vytýkajú, že im neposkytol, ako slabším subjektom - spotrebiteľom - ochranu, ale generoval iba dôvody vedúce k zamietnutiu ich žaloby tkvejúce predovšetkým vo vytknutí ich údajných pochybení ako aj pochybení žalobkyne, pred začatím tohto súdneho konania, a na druhej strane neprehliadnuteľným spôsobom poskytol nezákonnú ochranu žalovanej 4/. Tu poukázali, že žalovaná 4/ v konaní pod sp. zn. 2C/71/2010 napriek ich výzvam, ako aj výzvam zo strany súdu, do konania ako vedľajší účastník, hoc jej v tom nič nebránilo, odmietla vstúpiť, tam si svoje procesné práva neuplatnila a súd prvej inštancie tento jej ničím neodôvodnený odmietavý postoj v tu súdnej veci prehliadol. Tento odmietavý postoj mal súd vyhodnotiť výlučne v neprospech

žalovanej 4/ a na ťarchu ochrany jej práva na spravodlivý proces. Poukázali taktiež na body 22. - 24. odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 6Co/262/2016, ktoré súd prvej inštancie neakceptovateľne podľa ich názoru neprijal, čím porušil nie len ich právnu istotu, ale aj právnu istotu žalobkyne, a to v nezákonnom ochranárskom prístupe k právam žalovanej poisťovne, čo namietajú ako nezákonné a neprípustné. Uviedli, že potom niet absolútne žiadnej právnej istoty žalobkyne, pokiaľ táto postupuje dôsledne v súlade s právnym názorom vysloveným krajským súdom očakávajúc naplnenie jeho záverov, pričom bolo nesporne preukázané, že právoplatné rozhodnutia prvoinštančného a odvolacieho súdu spolu s výzvou na dobrovoľné plnenie boli poisťovní po právoplatnom skončení konania preukázateľne riadne a včas doručené tak žalobkyňou ako aj žalovanými, preto závery súdu prvej inštancie v tomto smere sú rozporné s vykonaným dokazovaním a príslušnou právnou úpravou. Takéto závery označujú za svojvoľné, bez opory v hmotnom práve a samoúčelné pri poskytovaní nezákonnej súdnej ochrany žalovanej poisťovni. Namietali, že vykonaným dokazovaním, ktoré nebolo zohľadnené, bolo preukázané, že žalovaná poisťovňa odmietla dobrovoľne plniť, čím preukázateľne ukončila akékoľvek prešetrovanie na zistenie rozsahu povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie. Dôvodom odmietnutia akéhokoľvek plnenia za žalobkyňu bol zo strany žalovanej 4/ prekonaný názor, že náhrada nemajetkovej ujmy nie je krytá z PZP. Namietali, že záver o absencii riadneho uplatnenia nárokov neobstoí ani v zmysle správneho právneho posúdenia a ani v zmysle produkovaného skutkového stavu. Rovnako namietali závery uvedené pod bodom 50. odôvodnenia a ani úvahy o regresnom nároku poisťovne neboli vôbec na mieste. Uviedli, že k podaniu žaloby o náhradu nemajetkovej ujmy pristúpili tesne pred uplynutím trojročnej premlčacej doby a poukázali na rozsudok súdneho dvora vo veci Haasová. Súčasne mala byť námietka premlčania vznesená žalovanou 4/ vyhodnotená ako nedôvodná. Navrhli, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobe vyhovie v celom rozsahu a zaviazá žalovanú 4/ k náhrade trov konania v celom rozsahu, alternatívne, aby zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

25. Žalobkyňa sa k podanému odvolaniu žalovaných 1/-3/ vyjadrila tak, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s vecnými dôvodmi podaného odvolania. Dôvody podaného odvolania len potvrdzujú opodstatnenosť žaloby, správnosť postavenia účastníkov ako strán sporu, petitu žalobného návrhu, skutkového aj právneho zdôvodnenia žaloby.

26. Žalovaná 4/ sa k odvolaniu žalovaných 1/ - 3/ vyjadrila tak, že s týmto ich odvolaním nesúhlasí z dôvodu, že toto bolo podané neoprávnenými osobami. V tomto prípade pritom súd prvej inštancie žalobu v celom rozsahu zamietol. Z tohto je zrejmé, že toto rozhodnutie je v neprospech žalobkyne a už preto nemôže byť v neprospech žiadneho zo žalovaných a to ani žalovaných 1/ - 3/. Ak teda súd žalobe nevyhoviel, tak zároveň žalovaným 1/ - 3/ neuložil povinnosť prijať určité plnenie od žalovaného 4/. Takéto rozhodnutie je voči žalovaným 1/ - 3/ z procesného hľadiska prijateľnejšie (výhodnejšie) ako bolo uplatnené žalobou, nakoľko žalovaným 1/ - 3/ nebola uložená žalobkyňou požadovaná povinnosť. Aj preto je rozhodnutie súdu prvej inštancie vydané aj v prospech žalovaných 1/ - 3/, preto je na mieste, aby odvolací súd odvolanie žalovaných 1/ - 3/ odmietol podľa § 386 písm. b) Civilného sporového poriadku. Pokiaľ sa týka obsahu „odvolania“, tak je viac ako zarážajúce, že žalovaní 1/ - 3/ opakovane útočia na žalovanú 4/, že si neplnila riadne svoje povinnosti, pričom sa nebránila ľstou ale v súlade s v rozhodnom čase ustálenou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu SR ako najvyššej súdnej autority, podľa ktorej nebola daná vecná legitímácia poisťovateľa. Žiadnym spôsobom nebránila žalobkyňi a žalovaným 1/ - 3/ v tom, aby svoje nároky voči nej uplatnili riadne a včas. Žalovaní 1/ - 3/ pritom vytykajú, že odmietla vstúpiť do konania vedeného Okresným súdom Bardejov vo veci sp. zn. 2C/71/2010, čo nebola povinná urobiť, avšak prehliadajú, že ak mali záujem o plnenie od nej, boli to práve oni, kto tak svojou procesnou aktivitou mohol urobiť. Za tejto situácie nie je na mieste vytykať, že si riadne chráni svoje práva a oprávnené záujmy (a to napríklad aj vznesením námietky premlčania), pritom nemožno prehliadnúť, že žalovaní 1/ - 3/ zmenu rozhodovacej činnosti súdov v priebehu plynutia času vykladajú výlučne na jej ťarchu. Celé podanie žalovaných 1/ - 3/ pritom vyznieva tak, že subjektom, ktorý spôsobil vzniknutú situáciu, ktorá viedla k tomuto konaniu, je žalovaná 4/, to však nie je pravda. Na záver uviedla, že žalovaní 1/ - 3/ si zvýšenú ochranu slabšej strany v sporovom konaní celkom zjavne mylia s povinnosťou súdu neprihliadať na všetky okolnosti veci v záujme dosiahnutia rozhodnutia priaznivejšieho pre slabšiu sporovú stranu. Toto hraničí s nepochopením predmetného inštitútu. V ostatnom sa ich argumentácia do značnej miery „prekrýva“ s argumentáciou žalobkyne v jej odvolaní, ku ktorej sa už podrobne vyjadria, preto sa k nej nebude opakovane vyjadrovať.

27. Žalovaní 1/ - 3/ k podanému vyjadreniu žalobkyne uviedli, že sa plne stotožňujú s vyjadrením žalobkyne k ich odvolaniu. Toto jej vyjadrenie považujú za vecne a právne správne. Žalobkyňa sa taktiež stotožnila s materiálnym poňatím ich postavenia ako osôb nesporne oprávnených na podanie odvolania, kedy tento prístup, výklad práva na podanie riadneho opravného prostriedku musí mať a má vždy prednosť pred formálnym, formalistickým výkladom práva, bez naplnenia jeho materiálnej stránky. Aj vzhľadom na uvedené tak navrhujú, aby bolo ich odvolaniu vyhovie v celom rozsahu v zmysle jeho písomného vyhotovenia.

28. Žalovaní 1/ - 3/ k podanému vyjadreniu žalovanej 4/ uviedli, že sa vôbec nestotožňujú s jej právnou argumentáciou, považujú ju za právne neudržateľnú pre prísny formalizmus, bez akéhokoľvek náznaku poňatia aj materiálnej stránky veci, resp. bez akejkolvek možnosti pripustenia výkladu predmetných ustanovení tak, aby boli tieto aplikované v súlade s cieľom naplnenia aj materiálnej stránky zákona. Namietali, že žalovaná 4/ podáva neprípustný, veľmi zjednodušený výklad príslušných zákonných ustanovení, a to spôsobom zužujúcim, čím spôsobuje, že jej uchádza podstata veci a dochádza k jednoznačnému vyprázdneniu práva na spravodlivý súdny proces a súdnu ochranu. Žalovaná 4/ nezohľadňuje pri svojej argumentácii skutočnosť, že hoc žalovaným 1/ - 3/ mala byť v zmysle žaloby uložená povinnosť, táto povinnosť mala byť uložená v ich ekonomický prospech a prijatím plnenia od žalovanej 4/ by sa naplnila podstata a zmysel PZP zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, kedy im bola spôsobená preukázateľne nemajetková ujma poistenia. Preto nemožno hodnotiť výsledok súdneho konania ako výsledok, ktorý je v prospech žalovaných 1/ - 3/, ale ako výsledok, ktorý je krajne v ich neprospech, to všetko zohľadňujúc materiálnu stránku veci, preto sú subjekty oprávnené na podanie odvolania. Rovnako namietali správnosť a upotrebitelnosť argumentácie žalovanej 4/, ktorá v zásade len predstavuje odkopírovanie toho, čo uviedol prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia. Uviedli, že už zaujali kritický postoj k predmetnej argumentácii vedúcej k zamietnutiu žaloby, a to najmä vo svojom odvolaní. Predmetné vyjadrenie žalovanej 4/ neprináša nič nové či relevantné. Súčasne si dovoľujú vyhodnotiť argumentáciu žalovanej 4/ za nesprávnu aj odkazom na argumenty uvedené v odvolaní žalobkyne, ktoré vyvracajú správnosť argumentov žalovanej 4/ uvedených v tomto jej vyjadrení k odvolaniu žalovaných 1/ - 3/. S poukazom na uvedené zotrvávajú na odvolaní v jeho písomnom znení a navrhujú, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobe vyhovie v celom rozsahu a zaviazá žalovanú 4/ k náhrade trov konania v rozsahu 100 %, alternatívne zruší rozsudok a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

29. Žalobkyňa vo svojom následnom vyjadrení k vyjadreniu žalovaných 1/-3/ poukázala podľa jej názoru na takmer identický spor, v ktorom poistený ako žalobca žaloval poisťovňu ako žalovanú, aby zaplatila plnenie v zmysle zákona o PZP, ktoré by poistený žalobca následne zaplatil poškodeným. Toto plnenie už bolo predtým poškodeným proti žalovanému poistenému priznané právoplatným rozhodnutím, pričom v tomto konaní poisťovňa vystupovala ako vedľajší účastník, a odmietala dobrovoľné plnenie (OS SL, sp. zn. 2C/284/2014). Preto vlastne poistený podal žalobu voči poisťovni, ktorý nárok odvolací súd (KS PO, sp. zn. 11Co/21/2020) posúdil ako poistné plnenie odvodený od § 4 ods. 1, 2 zákona o PZP. Poisťovňa, ktorá v základnom konaní nebola priamo žalovaná, ale vystupovala iba ako vedľajší účastník, bola nakoniec zaviazaná na zaplatenie poistného plnenia priamo poistenému. V otázke premlčania poukázala na bod 25. odôvodnenia cit. rozsudku odvolacieho súdu, ktorý s poukazom na § 11 ods. 7 zákona o PZP uzavrel, že nárok tam uplatnený nemôže byť premlčaný, lebo ten súvisel s poistným plnením a zároveň sa jednalo o nárok na náhradu škody, a preto bola na mieste aplikácia všeobecnej premlčacej doby podľa § 101 OZ. Preto ani jej nárok v tu súdnej veci voči žalovanej 4/ nemôže byť premlčaný, lebo rozsudkom vo veci sp. zn. 2C/71/2010, právoplatným 10.02.2018, jej bola uložená povinnosť zaplatiť poškodeným nemajetkovú ujmu do štyroch mesiacov odo dňa jeho právoplatnosti, ktoré uplynuli 11.06.2018, t.j. v nasledujúci deň 12.06.2018 začala plynúť trojročná všeobecná premlčacia doba, ktorá uplynula dňa 12.06.2021. Žalobkyňa navyše doručila žalovanej 4/ listom z 12.02.2018 právoplatný rozsudok okresného súdu ako aj odvolacieho súdu (vo veci sp. zn. 2C/71/2010 a 6Co/262/2016) a označeným listom ako aj listom z 14.09.2018 vyzvala žalobkyňa žalovanú 4/ na plnenie v zmysle citovaných rozhodnutí súdov. Opätovne navrhla napadnutý rozsudok zmeniť a jej žalobnému návrhu vyhovieť a priznať jej trovy celého konania v plnom rozsahu voči žalovanej 4/.

30. V poradí prvým rozsudkom Krajského súdu v Prešove pod sp.zn. 12Co/40/2021-271 zo dňa 15.02.2022 bolo v senáte 12 C rozhodnuté tak, že rozsudok súdu prvej inštancie bol potvrdený a stranám nárok na náhradu trov odvolacieho konania nebol priznaný.

31. Na základe dovolania vec bola preskúmaná Najvyšším súdom Slovenskej republiky, ktorý rozhodol uznesením sp.zn. 7Cdo/153/2023 zo dňa 29.01.2025 tak, že rozsudok Krajského súdu v Prešove z 15.02.2022 sp. zn. 12Co/40/2021 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Z odôvodnenia dovolacieho uznesenia vyplýva, že neboli splnené kritériá na postup podľa § 387 Civilného sporového poriadku, kedy sa odvolací súd môže vysporiadať s odvolaním tak, že poukáže na správnosť dôvodov konštatovaných v rozsudku súdu prvej inštancie.

32. Takto vnímanej konštrukcii argumentačnej povinnosti odvolacieho súdu napadnuté rozhodnutie nezodpovedá. Predovšetkým je nutné konštatovať, že odvolací súd sa námietkam žalobkyne, viažucim sa k nosnej otázke existencie práva poisteného, aby poisťovateľ podľa § 4 ods. 2 Zákona o povinnom zmluvnom poistení nahradil za neho poškodenému uplatnené nároky v zmysle právoplatného rozsudku (v danom prípade rozsudku Okresného súdu Bardejov č. k. 2C/71/2010-191 zo dňa 28. septembra 2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 6Co/262/2016-222 z 19. decembra 2017), ktorého sa môže podľa jej názoru domáhať aj prostredníctvom uplatnenej žaloby, z nepochopiteľných dôvodov vyhol použitím len všeobecného odkazu na odôvodnenie prvoinštančného rozsudku, s ktorým sa stotožnil. Odvolací súd namiesto toho, aby podal relevantnú odpoveď na hlavnú odvolaciu argumentáciu, sa nesystémovo venoval právnej otázke premlčania, čo vzhľadom na stotožnenie sa s argumentáciou súdu prvej inštancie o nedôvodnosti uplatneného typu žaloby, keď žalovaní 1/ - 3/ mali v konaní pred Okresným súdom Bardejov sp. zn. 2C/71/2010 žalovať priamo poisťovňu a nie iba samého poisteného, už z hľadiska hospodárnosti nemalo význam. Napokon ani v tejto otázke sa žalobkyňa nestotožnila s právnou argumentáciou odvolacieho súdu, keď zastávala právny názor, že nárok nemôže byť voči žalovanej 4/ (poisťovni) premlčaný, nakoľko rozsudok Okresného súdu Bardejov sp. zn. 2C/71/2010 nadobudol právoplatnosť 10. 02. 2018, povinnosť zaplatiť v prospech poškodených bola uložená do 4 mesiacov odo dňa právoplatnosti rozsudku, teda až po uplynutí týchto 4 mesiacov, ktoré uplynuli dňa 11. 06. 2018, v nasledujúci deň, t. j. dňa 12. 06. 2018 (kedy nadobudol rozsudok vykonateľnosť) začala plynúť všeobecná trojročná premlčacia doba podľa § 101 Občianskeho zákonníka, ktorá uplynula dňa 12. 06. 2021, ku ktorej argumentácii rovnako nedostala od odvolacieho súdu odpoveď. Odvolací súd v zákonom požadovanom minime neodpovedal ani na ďalšie argumentačné línie v prospech žalobkyne (pozri body 7. až 17. odvolania) a to minimálne odkazom na konkrétnu argumentáciu súdu prvej inštancie vo vzťahu k odvolacím námietkam žalobkyne, s ktorou sa odvolací súd v zmysle odôvodnenia napadnutého rozsudku stotožnil.

33. Uvedené preto vylučovalo akýkoľvek iný záver dovolacieho súdu než ten, že spomínaný postup odvolacieho súdu mal za následok zaťaženie konania (pred odvolacím súdom) tvrdenou tzv. zmätočnosťou vadou podľa § 420 písm. f) CSP. Absencia vysporiadania sa odvolacieho súdu v jeho rozsudku s takými odvolaciami tvrdeniami, ktoré nejde (bez ďalšieho) označiť za nepodstatné, je totiž tak závažným nedostatkom rozhodnutia (a zásahu ním do procesných práv strany sporu), ktorého intenzita zakladá (až) porušenie práva na spravodlivý súdny proces.

34. Po rozhodnutí dovolacieho súdu vec napadla opätovne Krajskému súdu v Prešove, avšak vzhľadom na skutočnosť, že zo senátu 12Co v súčasnosti na krajskom súde nepôsobí ani jeden zo sudcov, náhodným výberom bola vec pridelená senátu 25Co.

35. V novom zložení opätovne senát odvolacieho súdu preskúmal odvolaním napádaný rozsudok súdu prvej inštancie a zistil, že odvolanie žalobkyne a žalovaných 1/ až 3/ proti rozsudku súdu prvej inštancie je dôvodné.

36. Krajský súd v Prešove, ako súd odvolací podľa § 34 CSP, po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená strana konania, proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné odvolanie podľa § 355 ods. 1 (§ 359, § 362 ods. 1 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) preskúmal napadnuté rozhodnutie v intenciách ust. § 379 a § 380 CSP.

37. K otázke oprávnenosti žalovaných 1/-3/ na podanie odvolania v zmysle § 359 CSP v súdnej veci odvolací súd uvádza: Formálne žalovaní 1/-3/ vystupovali na úspešnej strane, lebo žaloba bola zamietnutá. Zamietavé rozhodnutie súdu prvej inštancie je však k žalovaným 1/-3/ svojou podstatou znevýhodňujúce, lebo v opačnom prípade, teda v prípade kladného rozhodnutia o žalobe, by došlo k zaviazaniu žalovanej 4/ na peňažné plnenie práve v prospech žalovaných 1/-3/. Žalovaní 1/-3 sú tak bezpochyby subjektom oprávneným k podaniu odvolania.

38. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

39. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania (okrem prípadov uvedených v ust. § 379 CSP), tak aj dôvodmi podaného odvolania. Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojim dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu.

40. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a s predstavami strán sporu, ale z hľadiska odôvodnenia má spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia (§ 220 ods. 2 CSP), pričom strane sporu musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie v ovplyvňujúcich súvislostiach. Právo strany sporu a povinnosť súdu na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého jurisdikčného aktu (rozhodnutia). Citované zákonné ustanovenie sa totiž chápe aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa § 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na súdne konanie, spĺňajúce garancie spravodlivosti.

41. V súlade s § 220 ods. 2 CSP musí súd v odôvodnení rozhodnutia podať výklad opodstatnenosti a zákonnosti výroku rozhodnutia a musí sa vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami. Jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený, s poukazom na zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Ak rozhodnutie súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 CSP, je nepreskúmateľné. Také rozhodnutie súdu odníma strane sporu možnosť uskutočňovať procesné práva a v konečnom dôsledku porušuje jej právo na spravodlivý súdny proces.

42. K otázke posúdenia priznania nemajetkovej ujmy odvolací súd uvádza: Zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov je osobitným druhom občianskoprávnej zodpovednosti za škodu, ktorá spočíva na princípe objektívnej zodpovednosti. Ide o zodpovednosť za škodu vyvolanú osobitnou povahou prevádzky dopravného prostriedku, ktorá spočíva v tom, že z tejto prevádzky vyplýva pre okolitý svet zdroj zvýšeného nebezpečenstva v súvislosti s činnosťou a pohybom dopravného prostriedku. Medzi osobitnou povahou prevádzky a spôsobenou škodou musí byť príčinná súvislosť. V danom prípade je preukazovaná doposiaľ vykonaným dokazovaním.

43. U prevádzkovateľa motorového vozidla je riziko znášania následkov zodpovednosti za škody spôsobené ich prevádzkou zmiernené tým, že každý prevádzkovateľ je zo zákona poistený pre prípad vzniku svojej zodpovednosti za škodu a to podľa zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení. V danom prípade bolo nesporne preukázané, že žalobkyňa, ktorá objektívne zodpovedá za škodu podľa ustanovenia § 427 a nasl. OZ, mala so žalovanou v 4. rade uzatvorenú zmluvu o povinnom zmluvnom poistení.

44. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťovnej zmluve.

45. Podľa § 4 ods. 2 písm. a) citovaného zákona, poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

46. Podľa odseku 4 citovaného ustanovenia, poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa odseku 2, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak tento zákon neustanovuje inak.

47. Podľa § 15 ods. 1 citovaného zákona, náhradu škody uhradza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

48. Pri uplatňovaní nárokov z náhrady škody platí zásada, že poškodený musí uplatniť svoje právo voči tomu, kto za škodu zodpovedá, t. j. voči poistenému. Poistiteľ plní poškodenému namiesto poisteného. Iba výnimočne má poškodený priame právo na náhradu škody voči poisťovateľovi a to, ak tak ustanovujú osobitné predpisy. Takýmto osobitným predpisom je Zákon o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktorý v § 15 stanovuje, že poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi. Poškodení tak môžu náhradu škody spôsobenú prevádzkou motorového vozidla požadovať od poisteného škodcu, alebo od poisťovateľa. Voľba je výlučne na oprávnenej osobe. Ide teda o situáciu, keď jeden subjekt má nárok na to isté plnenie proti dvom subjektom, pričom proti každému z nich z iného právneho dôvodu. Proti škodcovi ide o nárok z titulu náhrady škody, proti jeho poisťovateľovi ide o osobitné právo na plnenie založené všeobecným právnym predpisom.

49. Podľa názoru odvolacieho súdu je pojem „škoda“ v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z. potrebné vykladať extenzívne a eurokomformne tak, že zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých spočívajúci v zásahu do práva na súkromný a rodinný život, spôsobený usmrtením blízkej osoby pri prevádzke dopravných prostriedkov. Tu súd poukazuje na Nález Ústavného súdu SR z 5.12.2018 sp. zn. II. ÚS 695/2017, ktorý konštatoval, že Občiansky zákonník v § 442 pojem „škoda“ síce priamo nedefinuje, ale vymedzuje ju nepriamo a to tým spôsobom, že ustanovuje rozsah jej náhrady (nahrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk), pričom na § 442 nadväzujú ďalšie ustanovenia OZ, ktoré ďalej konkretizujú povahu nárokov na náhradu škody a rozsah ich náhrady. V tejto súvislosti je predovšetkým relevantné znenie ustanovenia § 444 OZ, z ktorého vyplýva, že pri škode na zdraví sa jednorázovo odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie spoločenského uplatnenia, teda zjavne nároky svojou povahou nehmotného charakteru, čo signalizuje, že Občiansky zákonník vo všeobecnej rovine v súvislosti používaním pojmu „škoda“ nerobí žiadny rozdiel medzi hmotnou (materiálnou) a nehmotnou (imateriálnou) škodou. Keďže Občiansky zákonník nie je konzistentný pri používaní pojmu „škoda“ a „ujma“, nemožno z tejto skutočnosti robiť ďalekosiahle závery v tom smere, že škodou je v zmysle občianskoprávnej úpravy len hmotná (materiálna) ujma. Z uvedeného potom vyplýva, že Občiansky zákonník významovo s pojmom „škoda“ nespája iba materiálnu škodu, čo v okolnostiach danej veci znamená, že z právnej úpravy obsiahnutej v Občianskom zákonníku, ani z právnej úpravy obsiahnutej v Zákone č. 381/2001 Z. z. nevyplýva nič, čo by bránilo takej interpretácii pojmu „škoda“, ktorý by v rámci svojho obsahu zahŕňal škodu majetkovú, ako aj škodu nemajetkovú.

50. Podľa rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-22/12 z 24.10.2013 sa právne predpisy členských štátov, ktoré sa týkajú poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízky osobám, obeť usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.

51. Pre posúdenie, či povinné zmluvné poistenie sa vzťahuje aj na náhradu nemajetkovej ujmy je podstatné, či vnútroštátne právo umožňuje priznať náhradu nemajetkovej ujmy pre pozostalé osoby bez ohľadu na to, či toto právo je upravené v ustanoveniach týkajúcich sa náhrady škody alebo v inej časti Občianskeho zákonníka. Vnútroštátne právo Slovenskej republiky umožňuje s poukazom na ustanovenie § 11 a 13 Občianskeho zákonníka priznať aj náhradu nemajetkovej ujmy pozostalým

osobám a za eurokomformný výklad možno považovať taký výklad pojmov náhrady škody, resp. škoda na zdraví, ktorá v sebe zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy.

52. Ak teda vnútroštátne právo umožňuje pozostalým po obeti dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy, náhrada tejto ujmy musí byť krytá povinným zmluvným poistením motorového vozidla. Poistenie zodpovednosti teda kryje aj nároky pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 OZ a pozostalí (ako poškodení) môžu tieto nároky v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. uplatniť priamo proti poisťovateľovi a to rovnako, ako všetky ostatné nároky s tým súvisiace.

53. Tu odvolací súd poukazuje na rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 646/2015 zo 16.12.2015, I. ÚS 474/2016 zo 17.8.2016 a rozhodnutie I. ÚS 206/2015 z 29.4.2015, ale aj ďalšie.

54. Súd poukazuje aj na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR v obdobných veciach, napríklad rozhodnutie 6Mcdo/1/2016 z 31.7.2017, ktorým najvyšší súd v obdobnej veci mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora SR zamietol. Najvyšší súd SR v uznesení 6Cdo/164/2018 z 28.2.2019 konštatoval, že vychádza z eurokomformného výkladu pojmu „škoda na zdraví“ upraveného v ustanovení § 4 ods. 2 písm. a) zák. č. 381/2001 Z.z., ktorý je súladný s názorom Ústavného súdu SR prezentovaným v jeho uznesení sp. zn. I. ÚS 474/2016 zo 17.8.2016. Dospel, s prihliadnutím na samotný účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zohľadňujúc skutočnosť, že neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby bol vyvolaný prevádzkou motorového vozidla, v súvislosti s ktorou vzniká zodpovednosť za spôsobené škody k záveru, že aj nemajetková ujma za zásah do osobnostných práv pozostalých je predmetom povinného zmluvného poistenia v zmysle zák. č. 381/2001 Z.z. a že v spore o náhradu takejto ujmy je daná pasívna legitímácia poisťovne vykonávajúcej povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou motorových vozidiel. Na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ C-22/2012 z 24.10.2013 nadviazali ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu a to sp. zn. 6Cdo/143/2017, 6Cdo 219/2019, 6Cdo/206/2017, 6Cdo/212/2017 a 8Cdo/6/2018. Z uvedeného je zrejmé, že právny názor k otázke pasívnej legitímácie poisťovne uvedený v rozhodnutiach najvyššieho súdu 4Cdo/168/2009, 4Cdo/139/2011 a 3Cdo/301/2012 bol neskoršou judikatúrou najvyššieho súdu prekonaný. V otázke vecnej pasívnej legitímácie poisťovne v spore o náhradu nemajetkovej ujmy uplatnenej pozostalými obeti dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla treba preto za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu považovať vyššie uvedený právny názor prijatý neskoršou judikatúrou najvyššieho súdu.

55. K otázke pasívnej legitímácie poisťovne v sporoch o náhradu nemajetkovej ujmy bolo v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 8/2018 uverejnené rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 31.7.2017 sp. zn. 6Mcdo/1/2016 pod č. 61 s právnou vetou: „Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení, je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obeť dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitímovaná“. Aj v uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/95/2017 z 29.10.2018 v obdobnej prejednávanej veci najvyšší súd konštatuje, že označené rozhodnutie Európskeho súdneho dvora, Ústavného súdu SR, ako aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Mcdo/1/2016, predstavujú ustálenú prax o riešení otázky pasívnej legitímácie žalovanej v 2. rade, od ktorej sa odvolací súd neodklonil. Touto ustálenou praxou bol prekonaný právny názor uvedený v rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/168/2009 a 3Cdo/301/2012.“

56. Vzhľadom na horeuvedené rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré konštatovali, že rozhodovaciu prax súdov v Slovenskej republike je potrebné považovať za ustálenú, pokiaľ ide o vecnú pasívnu legitímáciu poisťovne v spore o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých obeť usmrtených pri dopravných nehodách, odvolací súd konštatuje, že nemal dôvod sa od tejto ustálenej rozhodovacej praxe odkloniť a vec uzatvoril tak, že čo do základu je nárok žalobkyne opodstatnený voči žalovanej v 4/ rade.

57. K otázke žaloby v prospech tretej osoby sa senát odvolacieho súdu v totožnom zložení členov senátu vyjadril vo svojom uznesení pod sp.zn. 17Co/74/2023-205 v bode 8., pričom aj v tu posudzovanej veci odvolací súd nezistil dôvod na to, aby sa od tohto právneho záveru odchýlil. Vo svojom skoršom uznesení odvolací súd uviedol: Žalobca nárok uplatnil žalobou v prospech tretej osoby. O dôvodnosti

podania tejto žaloby vychádzal z právneho názoru vysloveného odvolacím súdom Krajským súdom v Prešove pod sp.zn. 12Co/40/2021 a Najvyššieho súdu SR pod sp.zn. 8Cdo/100/2017, keď súdna prax vymedzila zatiaľ dva predpoklady na prípustnosť podania takejto žaloby, a to neexistencia žiadneho iného prostriedku zjednania nápravy a kumulácia viacerých súdnych sporov do jedného, čo bolo splnené. Keďže rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 8Cdo/100/2017 (R 30/2019) je nevyhnutné považovať za ustálenú rozhodovaciu prax NS SR, ktorá efektívne vytvára priestor na uplatňovanie nárokov prostredníctvom žalôb v prospech tretieho, odvolací súd k tomuto spôsobu uplatnenia nároku nemá výhrady.

58. K tu posudzovanému typu žaloby zaujal stanovisko aj Krajský súd v Banskej Bystrici, ktorý v rozsudku 16CoPr/2/2016 zo dňa 21.12.2017 uviedol: „Pokiaľ žalobca v odvolaní tvrdil, že svoj nárok uplatnil z pozície poisteného voči poisťovni, odvolací súd uvádza, že ak chcel nárok uplatniť z pozície poisteného voči poisťovni, bol povinný rešpektovať, že poškodená disponuje proti žalobcovi právoplatným súdnym rozhodnutím. Z toho dôvodu mal žalovať spolu so žalovanými v I. a II. rade aj poškodenú tak, aby táto bola povinná prijať žalované peňažné plnenie od žalovaných I., II. namiesto od žalobcu, ktorému bola povinnosť uložená právoplatným súdnym rozhodnutím v trestnom konaní. Konštrukcia takejto žaloby (právneho nároku) nemá základ vo vzájomnom vysporiadaní osôb zodpovedajúcich za škodu podľa § 440 Občianskeho zákonníka, ako nesprávne uvádzal žalobca, ale v poistnom vzťahu. Vzájomné vzťahy povinných osôb nemožno vysporiadať ako pri ručení, ktoré je prostriedkom zabezpečenia záväzku. Dotknutá osoba sa domáha takého usporiadania práv a povinností, ktoré ju zbaví vlastnej povinnosti tým, že v rozhodnutí súd prikáže plniť iným povinným osobám a oprávnenej osobe prikáže plnenie prijať. Právna úprava v ust. § 511 ods. 2 Občianskeho zákonníka umožňuje dotknutej osobe, aby ju iné povinné osoby dlhu zbavili. Žaloba má základ v hmotnoprávnej úprave vyplývajúcej z §§ 4, 15 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a právnom vzťahu z poistenia podľa §§ 822, § 823 Občianskeho zákonníka.“ S týmto právnym posúdením sa odvolací súd stotožňuje.

59. Pokiaľ ide o odvolacie námietky spočívajúce v nesprávnom právnom posúdení otázky premlčania, odvolací súd považuje odvolaciu námietku za dôvodnú a k tomu uvádza:

60. Podľa § 2 písm. f) zákona č. 381/2001 Z. z. v spojení s ustanovením § 4 ods. 1 citovaného zákona poisteným sa rozumie každý, kto za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zodpovedá bez zreteľa na to, či ide o osobu zodpovedajúcu za škodu na základe objektívnej zodpovednosti podľa § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka alebo o osobou zodpovedajúcu za podmienok uvedených v ustanovení § 420 Občianskeho zákonníka.

61. Podľa § 4 ods. 1 zákona o PZP poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.

62. Podľa § 4 ods. 2 zákona o PZP poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu:

- a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,
- b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí,
- c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie,
- d) ušlého zisku (§ 4 ods. 2 cit. zákona).

63. Podľa § 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z. z. splatnosť poistného plnenia je stanovená lehotou do 15 dní (I) po skončení prešetrovania potrebného na zistenie rozsahu povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie alebo (II) v prípade, ak o nároku poškodeného rozhodoval súd, po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody poisťovateľovi, ak z tohto rozhodnutia nevyplýva iná lehota na poskytnutie poistného plnenia, a to - ako z dôvodovej správy k tomuto zákonu vyplýva - bez ohľadu na to, či poškodený žaloval poisťovateľa alebo poisteného (škodcu).

64. Čo sa týka odvolacej námietky, že nárok žalobkyne nie je premlčaný, súd poukazuje na ustanovenie § 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z. z., z ktorého vyplýva, že splatnosť poistného plnenia je stanovená

lehotou 15 dní (i) po skončení prešetrovania potrebného na zistenie rozsahu povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie alebo (ii) v prípade, ak o nároku poškodeného rozhodoval súd po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody poisťovateľovi, ak z tohto rozhodnutia nevyplýva iná lehota na poskytnutie poistného plnenia, a to - ako dôvodovej správy k tomuto zákona vyplýva - bez ohľadu na to, či poškodený žaloval poisťovateľa alebo poisteného (škodcu), v danom prípade začiatok lehoty. Odvolací súd považuje za spravodlivé, aby poisťovňa kompenzovala poistnému ujmu, ktorá mu vznikla výplatou poisteného. Žalobkyňa resp. žalovaní 1/-3/ na základe žaloby ňou podanej v ich prospech majú nárok na kompenzáciu majetkovej ujmy v dôsledku úhrady oprávneného nároku zo strany poškodeného za poisťovňu. Z toho sa odvíja aj určenie premlčacej lehoty poisteného na uplatnenie nároku na kompenzáciu vyplateného poisteného. Keďže nárok žalobkyne súvisí s poistným plnením a zároveň sa jedná o nárok na náhradu škody, je namieste aplikácia všeobecnej premlčacej lehoty podľa § 101 OZ. Premlčacia doba je v takomto prípade trojročná a plynie odo dňa, kedy sa mohol nárok uplatniť po prvý raz.

65. V danom prípade začala premlčacia doba plynúť najskôr prvým dňom nasledujúcim po právoplatne skončenom súdnom konaní vedenom pred Okresným súdom Bardejov pod sp.zn. 2C/71/2010 dňa 10.02.2018 resp. najneskôr po uplynutí 15 dní po doručení právoplatného rozhodnutia o výške náhrady škody poisťovateľovi v zmysle § 11 ods. 7 zákona o povinnom zmluvnom poistení. Žalobkyňa písomne dňa 12.02.2018 vyzvala žalovaného v 4. rade na plnenie v zmysle právoplatných rozhodnutí v prospech poškodených; teda uplynutím 15 dní po doručení tejto výzvy spolu s rozsudkami Okresného súdu Bardejov a Krajského súdu v Prešove sa stalo splatným toto plnenie v prospech poškodených. Žaloba bola žalobkyňou preto podaná na súd včas, počas plynutia premlčacej doby, ktorá plynie ako trojročná premlčacia doba podľa § 101 Občianskeho zákonníka. Preto tento nárok podľa názoru odvolacieho súdu nie je premlčaný. Právny záver súdu prvej inštancie o premlčaní nároku je preto podľa odvolacieho súdu nesprávny.

66. Pokiaľ súd I. inštancie dôvodil v predmetnej veci porušením práva na spravodlivý proces žalovanej poisťovne v 4. rade odvolací súd poukazuje na skoršie rozhodnutie tunajšieho krajského súdu pod sp.zn. 6 Co 262/2016-222 zo dňa 19.12.2017, kde senát pod vedením predsedu senátu JUDr. Petra Straku k tejto otázke uviedol: „23. V prípade, že vozidlo, ktorého prevádzkou bola spôsobená nemajetková ujma bolo v čase nehody povinne zmluvne poistené v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z., náhrada nemajetkovej ujmy je krytá predmetným poistením a je plne opodstatnené požadovať jej splnenie zo strany príslušnej poisťovne. Pokiaľ bola v súdnom konaní osoba zodpovedná za spôsobenú nemajetkovú ujmu právoplatne zaviazaná na jej náhradu, momentom právoplatnosti súdneho rozhodnutia jej vzniká nárok požadovať splnenie jej dlhu poisťovňou. Za stavu, že poisťovňa odmieta poskytnúť plnenie, poskytnutia poistného plnenia sa osoba zodpovedná za vznik ujmy môže domáhať súdnou cestou. Pokiaľ ČSOB poisťovňa, a.s. mala v úmysle namietať prípadné premlčanie, resp. vzniesť iné námietky a argumenty vo veci samej (či už vo vzťahu k žalobcom alebo žalovanej), nič jej nebránilo vstúpiť do konania a zabezpečiť tým, aby súd pri rozhodovaní zohľadnil aj prostriedky procesnej obrany poisťovne. Z obsahu spisu je zrejmé, že žalobcovia aj žalovaná majú za to, že poisťovňa je subjektom, ktorý mal a má právny záujem na výsledku sporu s poukazom na skutočnosť, že nárok uplatnený v predmetnom konaní je krytý povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. V kontexte dobrých mravov sa námietka premlčania nejaví v predmetnej veci ako korektná... Aj v tu posudzovanej veci mala žalovaná v 4/ rade informáciu a vedomosť o predchádzajúcom prebiehajúcom súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 2 C 71/2010 a nič jej nebránilo vstúpiť do konania v pozícii intervenienta či vedľajšieho účastníka, k čomu bola viackrát vyzvaná právnymi zástupcami žalobkyne aj žalovaných 1-3.

67. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, ostatné odvolacie námietky neboli pre právne posúdenie veci podstatné.

68. Pokiaľ prvoinštančný súd vec nesprávne právne posúdil, odvolaciemu súdu neostávalo než jeho rozhodnutie zrušiť podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP, vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

69. Úlohou súdu prvej inštancie bude vo vyššie naznačených intenciách v súlade s vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu znova rozhodnúť o podanej žalobe, svoje rozhodnutie náležitým spôsobom odôvodní tak, aby jeho úvahy boli preskúmateľné a aby jednotlivé jeho výroky boli odôvodnené.

70. Prvoinštančný súd, ktorý je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP) v novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách konania vrátane trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

71. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).